
JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

A kötelező védőoltások megtagadása	177
Tájékoztatás igazoltan veszett állatokról	182
Fertőző betegségek adatai	183
Aerobiológiai tájékoztató	186

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

AZ ÁLLAMPOLGÁRI JOGOK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA A KÖTELEZŐ VÉDŐOLTÁS MEGTAGADÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

Mint országgyűlési biztos, a sajtó híradásaiból értesültem arról, hogy egy házaspár megtagadta a kötelező védőoltás beadását gyermekének. Figyelemmel a vitára okot adó szülői magatartásra, felismerve annak jelentőségét, hogy szélesebb körű elterjedése esetén ennek társadalmi veszélye is prognosztizálható, szükségesnek látom az adott magatartás emberi jogi és alkotmányos alapjogi értékelését, és erről a nyilvánosság tájékoztatását.

- 1.) Nemzetközi egyezmények sora, az Európai Uniót létrehozó alapszerződés, valamint általában az emberi jogok nemzetközi dokumentumai – melyeket a magyar Alkotmány a belső jog részeként, azzal összhangban kötelező érvényűnek rendel – kivétel nélkül elismerik az emberi jogok törvény általi korlátozásának lehetőségét – többek között – a **közegészség védelme** érdekében.
- 2.) Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy az alkotmányos alapjogok az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében foglaltak szerint – lényeges tartalmukat kivéve – csak törvényben korlátozhatók.

A korlátozás vizsgálatánál az Alkotmánybíróság a szükségesség és arányosság tesztjét alkalmazza, vagyis az alapjog korlátozását kizárólag akkor tartja alkotmányosnak, ha az **kényszerítő okból** történik és az elérni kívánt cél fontossága összhangban van az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlyával [20/1990. (X. 4.) AB hat.].

A magyar alkotmányos követelményekkel összhangban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény a következő főbb rendelkezéseket tartalmazza:

56. § (1) A járványügyi tevékenység célja a fertőző megbetegedések, a járványok megelőzése és leküzdése, valamint az emberi szervezet fertőző betegségekkel szembeni ellenállóképességének fokozása.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak megvalósítása érdekében

a) az egészségügyi hatóság

aa) az egyén személyes szabadsághoz való jogainak gya
korkorlátozását az e törvényben foglaltak szerint korlátozhatja,

(...)

57. § (1) A védőoltás célja a fertőző betegségekkel szembeni aktív, illetve passzív védettség kialakítása.

(2) Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter rendeletben határozza meg azokat a fertőző betegségeket, amelyek esetében

a) életkorhoz kötötten,

b) megbetegedési veszély esetén, illetőleg

c) külföldre történő kiutazás esetén a kiutazó költségén kötelező védőoltás elrendelésének van helye.

(...)

58. § (...) (4) Ha a védőoltásra kötelezett személy e kötelezettségének írásbeli felszólításra sem tesz eleget, az egészségügyi hatóság a védőoltást határozattal rendeli el. A védőoltást elrendelő határozat – jogorvoslatra tekintet nélkül – azonnal végrehajtható.

A fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet, figyelemmel a közegészség védelmére, lehetőséget ad a haladéktalan pótlásra, e szerint:

5. § (...) (6) Azoknál a gyermekeknél, akiknél bármelyik kötelezően előírt védőoltás elmaradt, azt a legrövidebb időn belül pótolni kell. Azok az orvosok, akik bölcsődébe, óvodába, nevelőszülőkhöz, gyermekotthonba, illetőleg egyéb gyermekközösségbe, továbbá alap-, közép- és felsőfokú oktatási intézménybe kerülő gyermekek vizsgálatát végzik, kötelesek az életkor szerint esedékessé vált oltások megtörténtét ellenőrizni, és a hiányzó oltásokat pótolni.

- 3.) Egy alapjog szükséges és arányos korlátozása esetén – a korlátozó törvényre is kiterjedően – a jogállam működésének elengedhetetlen feltétele a **törvények tiszteletben** tartása mind az állam szervei, mind az állam polgárai részéről.
- 4.) Amennyiben valakinek az a személyes meggyőződése, hogy egy jogszabály valamely rendelkezése nem felel meg egy nemzetközi emberi jogi norma kritériumainak, vagy a magyar Alkotmányban deklarált alapjogok valamelyikével ellentétes, illetve, hogy alapjogát szükségtelenül és/vagy aránytalanul korlátozza, jogában áll az Alkotmánybíróság előtt kezdeményezni a vitatott jogszabály, vagy annak egyes rendelkezése **megsemmisítését**.
- 5.) Ezzel szemben azonban senkinek nincs joga egy érvényes és hatályos törvény önkényes félretételére, illetve az egyéni vélemény-nyilvánítás szabadságával összefüggésben a személyes önrendelkezési jog olyan kiterjesztésére, mely a hatályos törvényekkel való **szembeszegülést** célozza.

- 6.) Erre tekintettel a szülő saját személyét érintő önrendelkezési jogát nem szabad összetéveszteni gyermeke nevelése során gyakorolt szülői jogaival. Személyes meggyőződésen alapuló vélemény-nyilvánítása **nem terjedhet ki automatikusan** arra, hogy milyen gyógykezelésben – jelen esetben: kötelező védőoltásban – részesüljön gyermeke. A szülők egyéni (szubjektív) meggyőződése miatt nem tehetők félre a gyermekük (és minden más gyermek, összességében az egész társadalom) egészségét védő objektív (mindenkire kötelező) törvényi normák. A szülői mivoltból fakadó törvényi kötelezettségek és a felelősség hangsúlyosabb, mint az ugyancsak törvényes, ám esetünkben a törvény által korlátozott szülői jogok. Ilyen módon tehát az a szülő, aki az orvosi javallat és a törvényi kötelezettség ellenére nem engedi gyermekének beadni a kötelező védőoltásokat, ad absurdum megfosztja őt az egészségügyi ellátásban megtestesülő, és az Alkotmányban deklarált lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogától, ráadásul a közösség többi tagjának ugyanezt a jogát veszélyezteti.
- 7.) Az előzőekből is következik, hogy minden alkotmányos alapjog és a törvényekben biztosított alanyi jogok gyakorlásának legfőbb korlátja a másik ember alapvető jogainak sérthetlensége és ennek feltétlen tiszteletben tartása. Ezért a gyermek számára a köz egészsége érdekében kötelezővé tett védőoltás szülő által való megtagadása nem sértheti, és nem veszélyeztetheti más gyermek, illetve felnőtt ember életét, egészségét. Ebből következően, ha a szülő vagy más érdekelt kifogásolja a vonatkozó jogszabály rendelkezéseit vagy az ennek alapján eljáró egészségügyi hatóság magatartását, **az állampolgári jogok országgyűlési biztosához** fordulhat, aki a panasz kivizsgálását a minisztertől vagy akár a probléma soron kívüli megtárgyalását az országgyűléstől is kérheti. Az egyéni érdekérvényesítés jogállami úton való, másik lehetséges és fentebb már említett eszköze az Alkotmánybíróság normakontrolljának segítségül hívása.

Mindezek után a személyes érdekérvényesítés Alkotmányos és jogállami lehetőségeinek kimerítése azt a kötelezettséget rója a demokratikus jogállam minden polgárára, hogy akár igénye elismerése, akár elutasítása esetén is tiszteletben tartsa a törvényeket és mindenki más alapjogait. Az ezzel ellentétes magatartás, a mindenkire kötelező törvények egyéni "hatályon kívül helyezése" a törvényes rend és a demokratikus jogállam teljes felbomlását eredményezné.

Budapest, 2003. szeptember 18.

Lenkovics Barnabás
az állampolgári jogok országgyűlési biztosa

***Megjegyzés:** Az utóbbi években, bár elenyésző számban, de előfordultak az ország egyes területein olyan szülők, akik gyermekük védőoltásait különböző okokból megtagadták. Ilyen esetekben az ÁNTSZ megtette a szükséges hatósági intézkedéseket, amelyeken túl bírósági eljárások is lezajlottak. A média egy része szenzációkeresés miatt foglalkozott ilyen esetekkel, amelyek során emberjogi oldalról is elhangzottak kritikák és kérdések az intézkedésekkel kapcsolatban. A Tisztiorvosi Szolgálat munkatársainak és rajtuk keresztül a házi orvosoknak, házi gyermekorvosoknak és védőnőknek ismerniük kell a fenti állásfoglalást annak meghatározó jellege miatt.*

A tájékoztatást adta: dr. Vass Ádám országos tisztiorvos, OTH

TÁJÉKOZTATÁS IGAZOLTAN VESZETT ÁLLATOKRÓL

Laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett állatok megyénkénti bontásban
2005. január 1- március 31.

Terület	Január 1- február 28.	Március	Összesen
Baranya	-	-	-
Bács-Kiskun	-	-	-
Békés	-	-	-
Borsod-A.-Z.	-	-	-
Csongrád	-	-	-
Fejér	1 róka	-	1
Győr-M.-S.	-	-	-
Hajdú-Bihar	2 róka	-	2
Heves	-	-	-
Jász-N.-Sz.	-	-	-
Komárom-E.	-	-	-
Nógrád	-	-	-
Pest	-	-	-
Somogy	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	-	-	-
Tolna	-	-	-
Vas	-	-	-
Veszprém	-	-	-
Zala	-	-	-
Budapest	-	-	-
Összesen	3	-	3

Forrás: Országos Állategészségügyi Intézet

A tájékoztatást adta: dr. Pauliny Zsuzsanna mb. osztályvezető
OEK, Vírusoltóanyag ellenőrző osztály

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2005. április 25. és május 1.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Minden jelentősebb enterális fertőző betegség tekintetében mérsékelten csökkent a bejelentések száma az előző hetihez képest. A **salmonellosis** járványügyi helyzete jóval kedvezőbb, a **campylobacteriosis**é mérsékelten kedvezőtlenebb volt, mint a korábbi évek azonos hetében. A 17. héten több **enteritis infectiosa** megbetegedés került a nyilvántartásba, mint az előző évek azonos hetében. A legtöbb bejelentést Fejér megyéből küldték.

A légúti fertőző betegségek közül a **scarlatina** esetek száma kismértékben csökkent, a **varicella** megbetegedéseké mérsékelten emelkedett az előző hetihez képest. A bárányhimlő járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint az 1999-2003. évek azonos hetében. Egy kétéves, a betegség ellen nem oltott gyermek **pertussis** megbetegedésének gyanúját jelentették, az eset minősítése megkezdődött. **Morbillit** és **rubeolát** nem jelentettek, a **mumpsz** csak igen kis számban fordult elő.

Az előző hetinél több **idegrendszeri fertőző megbetegedést** regisztráltak, a nyolc **gennyes meningitis** közül háromnál már ismert a kórokozó (**S.pneumoniae**).

Nem változott lényegesen a **Lyme-kór** esetek száma az előző hetihez képest, a hét eset hat területen fordult elő.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

17/2005.sz.heti jelentés (weekly report)

(2005.04.25 – 2005.05.01.)

Betegség Disease	a 17. héten (week)			az 1 – 17. héten (week)		
	2005.04.25- 2005.05.01.	2004.04.19- 2004.04.25.	Medián 1999- 2003	2005.	2004.	Medián 1999- 2003
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	71	65	110	1337	860	1344
Dysentheria	1	3	3	21	49	78
Dyspepsia coli	1	-	-	19	26	35
Egyéb E.coli enteritis	-	1	1	15	19	33
Campylobacteriosis	111	89	99	1550	1466	1640
Yersiniosis	1	5	2	17	34	50
Enteritis infectiosa	846	761	783	14492	10892	11817
Hepatitis infectiosa	13	22	15	179	263	280
AIDS	3	-	-	14	9	6
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acute flaccid paralysis	-	-	-	4	2	5
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	1	-	11	12	-
Scarlatina	64	78	90	1638	1189	1743
Morbilli	-	-	-	3	2	3
Rubeola	-	1	3	28	25	45
Parotitis epidemica	3	5	3	48	75	84
Varicella	1625	1871	1267	27765	21390	19865
Mononucleosis inf.	26	42	35	391	458	478
Legionellosis	-	-	-	15	26	12
Meningitis purulenta	8	2	2	128	96	114
Meningitis serosa	2	2	2	19	29	36
Encephalitis infectiosa	-	2	1	71	25	23
Creutzfeldt-J.-betegség	-	-	•	5	3	•
Lyme-kór	7	7	5	51	53	63
Listeriosis	-	-	-	3	3	2
Brucellosis	-	-	-	-	-	1
Leptospirosis	-	1	-	12	6	20
Tularemia	1	-	-	34	4	24
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	8	1	2
Malaria*	-	-	-	1	1	3
Toxoplasmosis	3	1	2	60	43	81

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2005.05.03.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

17/2005.sz. heti jelentés (weekly report)

(2005.04.25 – 2005.05.01.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	10	-	24	83	1	18	114	5	-	1
Baranya	7	1	7	23	1	3	50	2	-	-
Bács-Kiskun	8	-	11	42	-	-	120	-	-	-
Békés	2	-	2	30	1	2	126	1	1	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	3	-	8	29	3	3	111	-	1	-
Csongrád	-	-	3	58	3	4	48	1	1	-
Fejér	1	-	1	95	1	5	77	2	1	-
Győr-Moson-Sopron	4	-	6	19	-	4	119	1	-	1
Hajdú-Bihar	6	-	15	32	-	2	157	5	1	-
Heves	1	-	2	67	-	2	50	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	-	-	4	75	1	1	141	-	1	-
Komárom-Esztergom	1	-	2	43	-	1	59	2	-	-
Nógrád	1	-	-	20	-	3	26	-	-	-
Pest	4	-	1	70	-	7	138	1	-	1
Somogy	5	-	-	16	1	-	57	1	-	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7	-	10	13	1	-	41	-	1	-
Tolna	4	-	8	40	-	-	6	1	-	-
Vas	3	-	2	13	-	4	98	2	1	-
Veszprém	-	-	5	66	-	3	64	1	-	1
Zala	4	-	-	12	-	2	23	1	-	2
Összesen (total)	71	1	111	846	13	64	1625	26	8	7
Előző hét (previous week)	77	2	121	903	7	71	1489	18	4	8

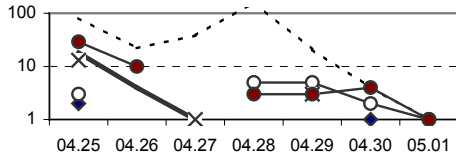
(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2005.05.03.

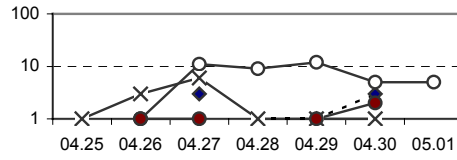
"Fodor József" Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Intézete
 Budapest, 1097 Gyáli út 2-6. Tel/Fax: 1-476-1215 e-mail: pollen@oki.antsz.hu

Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának jelentése 2005. 17. hét

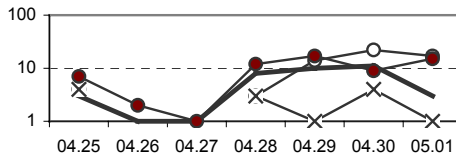
Budapest-OKI

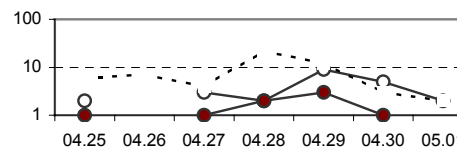
Budapest-Svábhegy

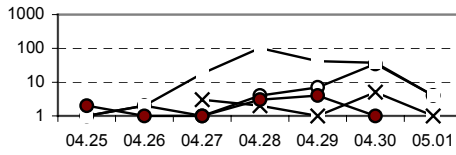
Békéscsaba

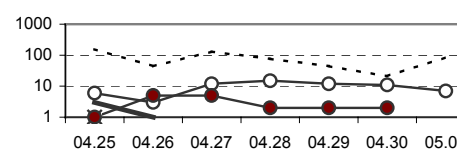
Debrecen

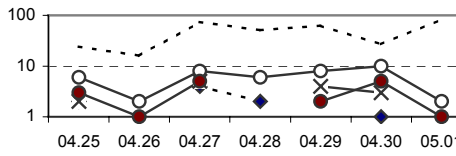
Eger

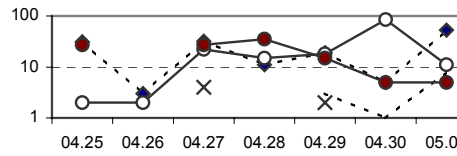
Győr

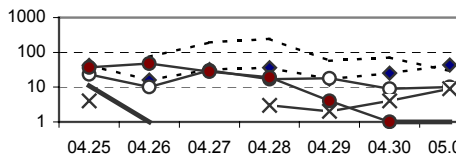
Kecskemét

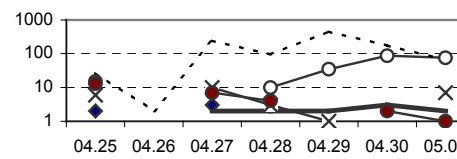
Miskolc

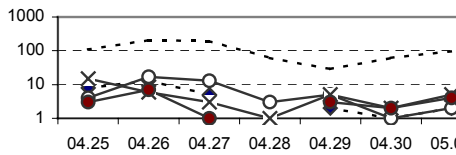
Mosdós

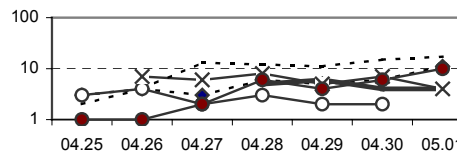
Nyíregyháza

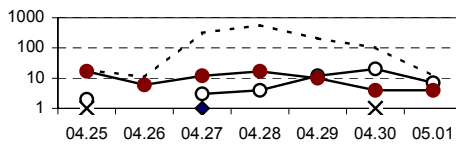
Pécs

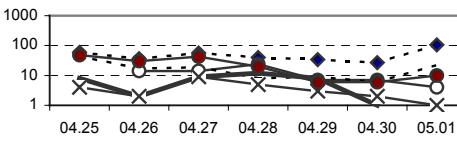
Salgótarján

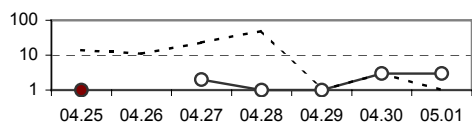
Szeged

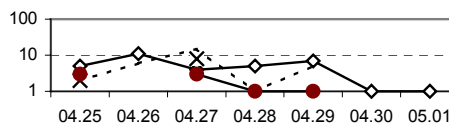
Szekszárd

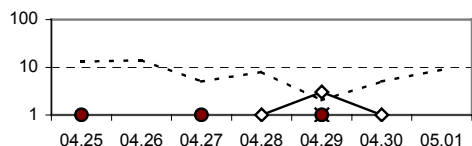
Szolnok

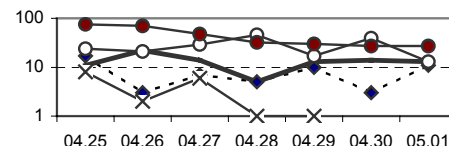
Szombathely

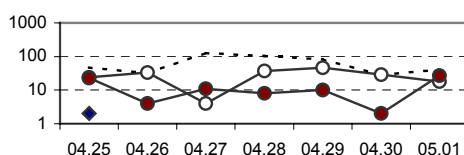
Tatabánya

Veszprém

Zalaegerszeg

-◆- - - - Acer juhar ○ Bet nyír -X- Frax kőris - - - - Plat platán — Populus nyár ● Sal fűz

Külső téri penészgombák

	Budapest OKI	Budapest Svábhegy	Békéscsaba	Debrecen	Eger	Győr	Kecskemét
Alt	**	**	**	-	***	-	**
Clad	*	*	*	*	*	*	*

	Miskolc	Mosdós	Nyíregyháza	Pécs	Salgó-tarján	Szeged	Szekszárd
Alt	*	-	-	***	*	*	*
Clad	*	*	*	*	*	*	*

	Szolnok	Szombathely	Tatabánya	Veszprém	Zalaegerszeg
Alt	-	-	-	***	**
Clad	*	*	*	*	*

Az év 17. hetében a léghő pollenterhelése a következőképpen alakult. A juharfa (Acer) virágzása Szekszárdon a legerőteljesebb, magas szintű. A nyírfa (Betula) pollenszórása a legtöbb monitorozó állomás körzetében közepes erősségű, más helyeken alacsony. A kőris (Fraxinus) léghő virágpormennyisége Nyíregyházán és Pécsen emelkedett a múlt héthez képest alacsonyról közepes szintűre, az ország más területein már jelentéktelen. A platán (Platanus) pollenszórása erősödést mutat: Egerben, Győrött, Mosdós, Pécsen és Zalaegerszegen magas; Nyíregyházán és Szegeden pedig nagyon magas szintet ért el. A nyárfa virágzása lecsengőben van, de még néhány helyen közepes szintű volt. A nyárfa piheszerű repítőszőreivel szálló magok kellemetlenek ugyan, de nem allergizáló hatásúak, hiszen nem pollenről van szó. A fűzfa (Salix) virágporszórása országos szinten alacsony vagy közepes erősségű.

A külsőtéri allergén gombaelemek száma Egerben, Pécsen és Veszprémben magas, máshol legfeljebb közepes.

Interneten is elérhető polleninformáció a www.antsz.hu/oki lapon található.

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oeke

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ

1966 Budapest, Pf. 64. Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003;1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

dr. Bujdosó László

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

dr. Böröcz Karolina

dr. Hermann Dóra

Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X